

Jokamiehenoikeudet-leikki

Kesto: noin 15 min

Kenelle: alakoulu

Missä: ulkona

Milloin: kaikkina vuodenaikoina

Tarvikkeet: ei

Eräpassin osio: jokamiehenoikeudet

Oppimistavoitteet: tutustutaan jokamiehenoikeuksiin

TAUSTATIETOA

Jokamiehenoikeudet ovat pohjoismaalainen erikoisuus. Niiden nojalla kuka tahansa voi liikkua metsässä huolimatta siitä kuka maan omistaa. Jokamiehenoikeudet eivät maksa mitään ja koskevat kaikkia Suomessa oleskelevia. Jokamiehenoikeudella toimiminen ei kuitenkaan saa aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa luonnolle!

OHJEET

Leikkiin tarvitaan kaksi ”kotipesää”, jotka voivat olla esimerkiksi maahan piirrettyjä suuria ympyröitä. Toinen ympyröistä on ”et saa tehdä” -ympyrä ja toinen on ”saat tehdä” -ympyrä. Sopiva ympyröiden välinen etäisyys on noin 20 metriä. Ympyröiden väliin piirretään pitkä viiva, jolla oppilaat seisovat. Opettaja huutaa jonkin jokamiehenoikeuksiin kuuluvan asian tai asian jota luonnossa ei saa tehdä. Oppilaat juoksevat joko ”et saa tehdä” -ympyrään tai ”saat tehdä” -ympyrään sen mukaan kumman uskovat sopivan huudettuun asiaan. Opettajan huutojen välillä oppilaat palaavat seisomaan viivalle, josta sitten pinkaisevat oikeaan ympyrään.

Jokamiehenoikeudella saat

- liikkua jalan, hiihtäen ja pyöräillen luonnossa, kuten metsissä, luonnonniityillä ja vesistöissä
- ratsastaa
- oleskella ja yöpyä tilapäisesti alueilla, joilla liikkuminenkin on sallittua
- poimia luonnonmarjoja, sieniä ja rauhoittamattomia kasveja
- onkia ja pilkkiä
- veneillä, uida ja peseytyä vesistöissä ja kulkea jäällä.

Jokamiehenoikeudella et saa

- haitata maanomistajan maankäyttöä
- kulkea pihamailla, istutuksilla tai viljelyksessä olevilla pelloilla
- kaataa tai vahingoittaa kasvavia puita
- ottaa kuivunutta tai kaatunutta puuta
- ottaa sammalta tai jäkälää
- tehdä avotulta toisen maalle
- häiritä kotirauhaa esimerkiksi leiriytmällä liian lähellä asumuksia tai meluamalla
- roskata ympäristöä
- ajaa moottoriajoneuvolla maastossa
- häiritä tai vahingoittaa lintujen pesiä ja poikasia
- häiritä eläimiä
- kalastaa ja metsästää ilman asianomaisia lupia
- päästää koiraa yleiselle uimarannalle, lasten leikki paikaksi varatulle alueelle, kunnostetulle ladulle tai urheilukentälle
- pitää koiraa kytkemättömänä taajama-alueella, kuntopolulla tai toisen alueella
- pitää koiraa kytkemättömänä 1.3. - 19.8. välisenä aikana edes omalla alueella

Lista jokamiehenoikeuksista löytyy esimerkiksi luontoon.fi-sivustolta:

<http://www.luontoon.fi/jokamiehenoikeudet>

